

Reklamační proces v OSA (4. díl)

Rozúčtování ze zahraničí

Reklamační proces v segmentu zahraničních vztahů patří k těm nejkomplicovanějším. Je to dáno především závislostí OSA na fungování zahraničních autorských organizací – na úspěšnosti jejich licenčních procesů, na rozúčtovacích pravidlech, technické vybavenosti a nakonec i na kvalitě vyúčtovacích podkladů, které nám tyto sesterské organizace dodávají.

Základní předpoklady

Základním předpokladem pro získání odměny za užití díla v zahraničí je registrace díla na OSA, a to autorem nebo nakladatelem. OSA zařazuje všechna ohlášená díla do mezinárodní (celosvětové) vzájemně sdílené databáze CIS-NET, do které mají možnost přístupu vesměs všechny ochranné organizace. To umožňuje dohledat přesnou identifikaci užitého díla a poslat autorské odměny společnosti, která daného autora nebo nakladatele zastupuje.

Dále je nutno vzít na vědomí, že každá společnost má vlastní rozúčtovací pravidla, tzn. že například ne všechny zahraniční společnosti, na rozdíl od OSA, zpracovávají a rozúčtovávají adresně odměny za veškeré živé produkce. Může se tak stát, že např. koncert v Anglii bude příslušnou organizací licencován, ale nedostane se do „vzorku“ produkcí k adresnému rozúčtování, a autor užitých děl autorské odměny nedostane. OSA nezbyvá než rozúčtovací pravidla ostatních společností respektovat, tak jako zahraniční organizace respektují rozúčtovací pravidla OSA.

Jak bylo již v prvním díle této série článků o reklamačním procesu v čísle 1/2017 řečeno vedoucí reklamačního

oddělení, paní Jiřinou Dudkovou, je v případě podání reklamace do zahraničí podstatné to, aby autor informoval o zjištěném užití svého díla v zahraničí co nejdříve reklamační oddělení OSA. Ideálně i předtím, než k užití dojde, pokud autor takovou informaci má. OSA se po přijetí reklamace či oznámení o užití ze strany autora, potažmo nakladatele snaží vlastními zdroji zkompletovat reklamaci do konečné podoby, tj. přiřadit všechny dostupné, v daném okamžiku známé informace k danému dílu a užití (tj. např. místo a datum konání koncertu, případně spoluúčinkující umělce, příp. i foto reklamního plakátu, upoutávky nebo – v případě užití při vysílání a na internetu – název pořadu/relace, kde se dílo užilo, čas produkce, médium, kde dílo bylo užito, případně informace o zahraničním nakladateli, včetně údajů z mezinárodní databáze). Poté se OSA obrací na příslušnou partnerskou organizaci, která pracuje na daném teritoriu, a ta musí vznesenou reklamaci zpracovat. Její vyřízení je přímo závislé na kvalitě jejího informačního systému a na tom, jak efektivně společnost pracuje s daty. Tento proces však může trvat i delší časový úsek – mnohdy i několik měsíců.

Reklamace a jejich úspěšnost

Reklamace a jejich úspěšnost můžeme rozdělit na ty relativně bezproblémové, to jsou reklamace v segmentu mechaniky, jako je prodej nosičů v zahraničí, kdy inkaso a rozúčtování probíhají v podstatě bez větších problémů, protože dodávané podklady jsou převážně kvalitní. Rovněž digitální užití, které zanechává elektronickou stopu a jeho identifikace je relativně jednodušší, přesnější a hlášení vykazují menší chybovost (jde především o on-line prodeje přes internet či streamingové služby, jako jsou Spotify, iTunes či YouTube). V této oblasti je ale potřeba počítat s tím, že dochází k užití ohromného množství skladeb, které jsou pak v hlášeních společností reportovány, a vzhledem k často mizivým částkám autorských odměn aplikuje každá společnost určitý finanční treshold, tzn. zpracovává a rozúčtovává pouze ty skladby a užití, kde se to ekonomicky vyplatí. OSA proto následuje evropský trend a postupně přechází na přímé licencování vlastního repertoáru svých domácích autorů i v zahraničí. Takto se licencuje služba Google Play, připravuje se YouTube a časem přibudou i další služby. Prakticky to znamená, že odměny za on-line užití skladeb OSA autorů v zahraničí bude přímo od

nadnárodního provozovatele on-line služeb vybírat a rozúčtovávat OSA.

Komplikovanější reklamace

Mezi ty komplikovanější patří reklamace živého veřejného provozování (koncertů) v zahraničí. Mnoho autorů, kteří nejsou v zahraničí zastupováni svým nakladatelem, mívá často problém i se situací, že podepíší, aniž by ji pozorně četli, smlouvu, ve které se zřikají provozovacích honorářů ve prospěch nějaké nadace, charitativní akce, prezentace různých marketingových firem atd. Poté se obrací na OSA s reklamací dané akce, kterou bohužel není možno akceptovat. Nejlepší je (nejde-li o velký koncert / turné) nechat si od místního pořadatele potvrdit playlist nebo pořídit kopii hlášení s uvedenými díly pro místní ochrannou organizaci. V případě živého veřejného provozování mohou svou roli sehrát také specifická rozúčtovací pravidla každé autorské společnosti.

K uplatnění reklamace v segmentu vysílání díla rozhlasem či televizí v zahraničí je vždy potřeba dodat na OSA co nejkompletnější a nejpřesnější informace o užití, jako jsou název stanice, název díla, způsob užití v rámci vysílání (znělka, reklama – ideálně vč. výrobce či zadavatele, film – opět vč. všech dostupných informací) a období vysílání.

Bohužel nastávají i situace, kdy zahraniční organizace sice pošle do OSA odměny za užití v zahraničí, ale vyúčtovací podklady jsou tak nepřesné, neúplné či chybné, že se některé položky nepodaří zpracovat. Příkladem mohou být podklady k užití děl při vysílání, kdy společnost např. dodá jméno autora, a místo názvu skladby uvede jiný údaj – např. název pořadu, reklamy atd. – a i tento údaj je mnohdy nepřesný nebo je ve jménu autora v hlášení překlep či jiná chyba, která způsobí, že se autora nepodaří automaticky identifikovat, nebo nastane i kombinace všech těchto nepřesností. Za této situace není OSA schopen údaje zdokumentovat/spárovat a musí pracně dohledávat chybějící údaje

především v mezinárodních databázích či dotazem u zahraničního partnera, přičemž ani tyto kroky nekončí vždy úspěchem.

Neidentifikovaná díla

V případě, že OSA obdrží od zahraniční společnosti autorské odměny, ale přes veškerou snahu se nepodaří určit konkrétní autorské dílo, dostává se takový titul do seznamu neidentifikovaných děl, který OSA poskytuje autorům, nakladatelům i dědicům primárně přes systém Infosa. Zde mají všichni možnost tyto seznamy procházet a v případě, že v nich naleznou své autorské dílo, tak je ohlásit, příp. upřesnit jeho správný název. Poté budou odměny vyplaceny v rámci pravidelného čtvrtletního doúčtování. Pokud se nepodaří dílo zdokumentovat v průběhu 3 let, převádí se deponované autorské odměny do kulturního, sociálního a vzdělávacího fondu.

Zdaleka nejlepším řešením pro autora, jehož díla se užívají v zahraničí, je mít svého nakladatele pro určité teritorium, který i ve svém zájmu sleduje a provádí reklamace u své

místní ochranné organizace. Autor má v podstatě mizivou šanci zjistit, zda se jeho dílo provozuje v zahraničí, protože není v jeho možnostech sledovat veškerá média – proto je zde naprosto nezastupitelná role nakladatele. Ten je kompetentní rozkrýt případné užití a vznést reklamaci automaticky i za autora místní ochranné organizaci – tím je přinejmenším zkrácen proces z hlediska časového.

V blízké době, zejména s rychlým rozvojem informačních technologií, se určitě dočkáme zlepšení, a to zejména přechodem většiny ochranných organizací na datové zpracování/toky a na nové formy monitorování elektronických médií. Je dobré sledovat seznamy neidentifikovaných užití, které OSA ukládá každému autorovi a nakladateli na jeho úložiště na Infosa, a vyhledávat v nich svá díla a pomoci je identifikovat.

Kontaktní údaje:

E-mail: reklamace@osa.cz
Tel.: 220 315 361, 220 315 292 nebo je možné též použít zadání prostřednictvím Infosa: Komunikace/Reklamace/Oznámení užití. ☒